

Aan de gemeenteraad

Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2770876
Behandeld door M. Dackus
Telefoon 06-11462910
Onderwerp Uitkomst meicirculaire 2021

Sittard-Geleen, 22 juni 2021

VERZONDEN 25 JUNI 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de ronde van 10 juni is toegezegd dat wij u schriftelijk informeren over de uitkomst van de meicirculaire 2021.

Het resultaat van de meicirculaire 2021

	2021	2022	2023	2024	2025
Reëel accres	0	-715	-1.428	-3.150	-745
Verdeelmodel, ontwikkeling maatstaven	408	401	297	574	-294
lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	0	0	0	0	-781
Mutaties onder € 50.000	-58	-42	-33	-26	-12
Resultaat meicirculaire 2021	350	-356	-1.164	-2.602	-1.832

Reëel accres

Het volume van het gemeentefonds is gekoppeld aan de rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit dan stijgt het gemeentefonds, dalen de rijksuitgaven dan daalt ook het gemeentefonds. De mutatie die voortkomt uit de koppeling met de rijksuitgaven noemen we het accres. Het accres is ook bekend onder de naam "samen trap op en af". Het reëel accres is het accres minus de loon- en prijsontwikkelingen van de komende begrotingsjaren.

In de meicirculaire 2020 is besloten om de accressen 2020 en 2021 te bevriezen en niet mee te laten bewegen met de rijksuitgaven. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie. Vanaf 2022 dalen de accressen omdat de rijksuitgaven dalen door o.a. lagere rentelasten en lagere EU afdrachten.

Verdeelmodel

De hoogte van de algemene uitkering wordt bepaald door ca. 90 maatstaven, zoals het aantal inwoners, woonruimten, bijstandsontvangers, etc. Het macrobudget mag niet wijzigen als gevolg van deze maatstaven. Met andere woorden stijgt de totale landelijke hoeveelheid (aantal inwoners, bijstandontvangers, woonruimten, etc.) dan daalt de prijs per maatstaf. Het betreft een technische wijziging op het verdeelmodel. Op het macrobudget heeft deze wijziging geen gevolgen, maar op gemeentelijk niveau wel. De reden is dat de lokale volumeontwikkeling in de maatstaven niet gelijk oploopt met de landelijke trend.

Opschalingskorting

In het jaar 2025 is de laatste tranche van de opschalingskorting toegevoegd, zodat de structurele uitname van € 975 miljoen is bereikt. Voor de jaarschijf 2025 betekent dit een nadeel van bijna € 0,8 mln. Deze korting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen is geschrapt in 2013. De opschalingskorting heeft in de jaren 2015 t/m 2021 cumulatief al € 8,3 mln. gekost en daarnaast nog € 0,8 mln. als gemist accres door de opschalingskorting. Overigens is de huidige demissionaire minister van BZK en tevens de beheerder van het gemeentefonds, ook van mening dat de opschalingskorting geschrapt zou moeten worden gezien haar uitspraak in de Eerste Kamer op 11 mei jongstleden. In deze circulaire wordt er verder geen tekst aan gewijd. Beslissing is aan het nieuwe kabinet.

Extra middelen Jeugd

In het voorjaar is het Rijk met de VNG overeengekomen tot een incidentele compensatie in 2021 voor de extra kosten jeugdhulp ter hoogte van € 613 miljoen. € 120 mln. van dit bedrag gaat via specifieke uitkeringen. € 493 mln. gaat via het gemeentefonds. In de meicirculaire is € 438 miljoen verwerkt. De compensatie uit deze € 438 mln. bedraagt voor Sittard-Geleen € 2,6 mln. Het restant bedraagt € 55 mln. is achtergehouden voor een regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening. Als achteraf blijkt dat deze € 55 mln. niet volledig nodig is, dan gaat het overschot naar de gemeenten. De definitieve afwikkeling zal plaatsvinden in de septembercirculaire 2021.

Deze compensatie via het gemeentefonds komt bovenop de € 300 mln. uit de septembercirculaire 2020. De compensatie is niet louter een budgettair voordeel. Het Rijk verwacht dat de gemeenten de problematiek in de jeugdzorg gaan aanpakken, zoals het terugdringen van de wachtlijsten. Bij de begrotingsbehandeling komt een voorstel over de verwerking van deze middelen in de programmabegroting 2022.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) had een arbitragezaak tegen het Rijk aangespannen, omdat gemeenten het niet redden met de huidige budgetten. Een commissie van wijzen stelde de gemeenten vorige week in het gelijk en concludeerde dat de gemeenten € 1,9 mld. extra nodig hebben om tekorten in de jeugdzorg te bestrijden. Na het overleg tussen het kabinet en VNG heeft het Rijk besloten om bovenop de eerder genoemde € 613 mln. in 2021, eenmalig voor 2022 € 1,3 mld. beschikbaar te stellen aan de gemeenten. Onze inschatting is dat Sittard-Geleen € 7,6 mln. ontvangt.

In een gesprek met de provincie is bevestigd dat we de extra rijksmiddelen in ieder geval mogen inzetten voor de begroting van 2022.

Motie Zonder geld geen gemeenten (Raden in Verzet)

In de algemene leden vergadering van de VNG op 16 juni hebben de gemeenten o.m. stemmen op de motie van Raden in Verzet. De motie benoemt de onvrede die er bij de gemeente Zoetermeer, en andere gemeenten, heerst over de ernstige financiële tekorten 'doordat het Rijk onvoldoende middelen verstrekt'. De strekking van de motie is dat als het Rijk de gemeenten onvoldoende tegemoetkomt, de gemeenten acties gaan uitvoeren om duidelijk te maken dat de grens bereikt is. Ook wij zijn van mening dat de toezeggingen die het Rijk op dit moment heeft gedaan nog niet voldoende zijn. Daarom stemmen wij in de algemene ledenvergadering in met deze motie.

Programmabegroting 2022

De uitkomst van de meicirculaire 2021 nemen we mee in de programmabegroting 2022-2025 en 3e programmarapportage 2021 (alleen jaarschijf 2021).

Het Rijk moet nog een aantal besluiten nemen welke van invloed zijn op de hoogte van de gemeentefondsuitkering. Dit betreft de opheffing van de opschalingskorting, de structurele vergoeding van de Jeugdzorg, het nieuwe verdeelmodel algemene uitkering en de herziening van de Financiële Verhoudingswet. Dit laatste betreft o.m. een nieuwe normeringssystematiek van het gemeentefonds (samen trap op en trap af). Het is aan het nieuwe kabinet om hierover de beslissingen te nemen. We zullen deze ontwikkelingen met veel aandacht volgen. Als tijdens het begrotingsproces meer duidelijkheid is over het financieel effect van deze ontwikkelingen, dan zullen we zowel de potentiële opbrengsten als de risico's in de begroting in beeld brengen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
burgemeester

mr. G.J.C. Kusters,
gemeentesecretaris